

ใช้สมุนไพรทดแทน

เฉพาะกลุ่มโรคหวัด-เจ็บคอ-คoughอักเสบ

ฟ้าทะลายโจร (ตัวหลัก)

สรรพคุณ : บรรเทาอาการเจ็บคอ ใช้หวัด

ขนาดยา : รับประทานครั้งละ 500 มิลลิกรัม ถึง 2 กรัม

วันละ 4 ครั้ง ก่อนอาหาร นาน 7 วัน

ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์

ใช้ติดต่อกัน 3 วัน แล้วไม่หาย ให้ไปพบแพทย์

ยาปราบชมพูทวีป (ตัวเสริม)

สรรพคุณ : บรรเทาหวัดในระยะแรกและแพ้อากาศ

ขนาดยา : รับประทานครั้งละ 750 มิลลิกรัม ถึง 1,500

มิลลิกรัม วันละ 4 ครั้ง ก่อนอาหาร นาน 14 วัน

ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ ผู้ที่มีไข้และเด็ก

ยาประสะมะแว้ง (ตัวเสริม)

สรรพคุณ : บรรเทาอาการไอ ลดเสมหะ ทำให้ชุ่มคอ

ขนาดยา : รับประทานครั้งละ 1-1.4 กรัม นาน 14 วัน

***ไม่ควรใช้ติดต่อกันนานเกิน 15 วัน หาก

อาการไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์***

การดูแลตนเองเมื่อมีอาการ

- ต้องทำร่างกายให้แข็งแรง โดยการดื่มน้ำอุ่นและพักผ่อนมากๆ เพื่อให้ร่างกายต่อสู้กับเชื้อไวรัสได้ และหายเร็วขึ้น

จดหมายข่าวสารด้านยา

ฉบับที่ 7/2564

เป็นหวัด เจ็บคอ

ต้องกินยาปฏิชีวนะไหม ?

ด้วยความปรารถนาดี

จาก... โรงพยาบาลปราสาท

จังหวัดสุรินทร์

ผู้เรียบเรียง : นายเกษมศักดิ์ ทูลมาลา เกษษกรปฏิบัติการ
บรรณาธิการ : นางอริสา แสงเพ็ง หัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรม
อ้างอิง : ชัยรัตน์ ฉายากุล, พิสนธิ์จงตระกูล, กิตติยศ ยศสมบัติ และคณะ. คู่มือการดำเนินงานโครงการโรงพยาบาลส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2558.

เป็นหวัด เจ็บคอ เกิดจากอะไร?

❖ ส่วนใหญ่ (80%) เกิดจากเชื้อไวรัสหรือสาเหตุอื่น เช่น ภูมิแพ้ ไม่ต้องใช้ยาปฏิชีวนะ เนื่องจากยาปฏิชีวนะฆ่าเชื้อแบคทีเรีย ดังนั้นการกินยาจึงไม่ได้รับรักษา แถมยังเปลืองเงิน เสี่ยงต่อการแพ้ยา และทำให้เชื้อดื้อยา

❖ ส่วนน้อย เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ซึ่งควรให้ใช้ยาปฏิชีวนะ

✗ เกิดจากไวรัส **ไม่ควร** ใช้ยาปฏิชีวนะ (ต่อ)

>>> โรคหลอดลมอักเสบชนิดเฉียบพลัน

- (มีอาการไม่เกิน 3 สัปดาห์) ร้อยละ 90 เกิดจากไวรัส เหมือนไข้หวัด เป็นโรคที่ไม่ต้องใช้ยาปฏิชีวนะ เช่นเดียวกัน

>>> หูชั้นกลางอักเสบ

- เกิดการติดเชื้อในหูชั้นกลางซึ่งไม่รุนแรง

✓ เกิดจากแบคทีเรีย **ควร** ใช้ยาปฏิชีวนะ

>>> ต่อมทอนซิลอักเสบหรือคอหอยอักเสบ เกณฑ์พิจารณา

1. มีไข้สูง เช่น 39-40 องศา ร่วมกับเจ็บคอมาก
2. มีจุดขาวที่ต่อมทอนซิล อาจมีลิ้นไก่บวมแดงหรือมีฝ้าขาวที่ลิ้น
3. คลำพบต่อมน้ำเหลืองบริเวณลำคอโตและกดเจ็บ
4. ไม่มีอาการของไอ จาม หรือมีน้ำมูกที่ชัดเจน

มีอาการอย่างน้อย 3 ข้อ ถึงให้ยา

✓ เกิดจากแบคทีเรีย **ควร** ใช้ยาปฏิชีวนะ

>>> หูชั้นกลางอักเสบ

- ร้ายแรงหรือมีอาการนานกว่า 72 ชั่วโมง (3 วัน)

>>> ไซนัสอักเสบ

- ร้ายแรงหรือมีอาการนานกว่า 7 วัน

ยาปฏิชีวนะที่ใช้

>>> ยารักษาต่อมทอนซิลอักเสบ

- Amoxicillin (อะม็อกซิซิลลิน) ให้นาน 10 วัน
ผู้ใหญ่ : 500 มิลลิกรัม วันละ 2 ครั้ง
เด็ก : 250 มิลลิกรัม (หรือ 25-50 มิลลิกรัม/กิโลกรัม/วัน) วันละ 2-3 ครั้ง

>>> ยารักษาหูชั้นกลางอักเสบ, ไซนัสอักเสบ

- Amoxicillin (อะม็อกซิซิลลิน) ให้นาน 10-14 วัน
ผู้ใหญ่ : 500 มก. วันละ 3 ครั้ง
เด็ก : 80-90 มิลลิกรัม/กิโลกรัม/วัน) วันละ 2-3 ครั้ง

แล้วจะแยกประเภทไข้หวัดได้อย่างไร

✗ เกิดจากไวรัส **ไม่ควร** ใช้ยาปฏิชีวนะ

▪ หวัด-เจ็บคอ หรือคอหอยอักเสบ

1. ตาแดง น้ำตาไหล ไอ ท้องเสีย (ในเด็ก)
2. เสียงแหบ มีน้ำมูกใส มีน้ำมูกมาก จามบ่อย
3. มีไข้ต่ำๆ ไม่มีไข้ หรืออาจมีไข้สูงได้
4. เจ็บคอไม่มากหรือไม่เจ็บคอ มีผื่น มีแผลในช่องปาก